

Роман залишив нам сатиричну картину пізнього СРСР, що вже знаходився напередодні колапсу. Та проблеми роману ще й досі актуальні.

Список використаних джерел:

1. Братусь І. В., Кузьменко Г. В. Деякі культурно-історичні аспекти самоідентифікації особистості «інтелектуалів» у творах другої половини ХХ століття. *Арт-платформа*. Київ, 2020. № 1. С. 39–68.

2. Братусь І. В., Михалевич В.В., Гунька А.М. Історико-культурний контекст написання роману Анатолія Рибаківа «Важкий пісок». *Молодий вчений*. 2020. № 3. С. 432–436. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-3-79-90>

Братусь І.В.

кандидат філологічних наук, доцент;

Добровольська В.В.

бакалавр,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ОБРАЗ ХУДОЖНИКА В ОПОВІДАННІ ЮРІЯ ТРИФОНОВА «ВІДВІДУВАННЯ МАРКА ШАГАЛА»

Творчість Юрія Трифонова сьогодні дозволяє скласти уяву про різні пласти радянської дійсності, наблизитись до розуміння різноманітних явищ ХХ століття. Особливу увагу Юрій Трифонов завжди надавав людям, що в різних сферах життя намагалися досягти успіху. Письменнику була цікава інтелігенція, що знаходилась під «опікою режиму». При цьому він досліджував деформацію особистості «радянської людини», що змушена йти на нескінченні компроміси з сумлінням заради комфортного виживання в умовах ідеологічного тиску. Ми коротко розглядали його творчість в контексті літератури другої половини ХХ століття [1].

Серед героїв письменника ми можемо згадати акторку Лялю Телепневу (повість «Довге прощання»), творча доля якої залежить від інтимних зав'язків з «потрібними людьми». Чи історик Сергій Троїцький (повість «Інше життя»), що гине від цілого «букету» несприятливих

обставин. Йому доводиться протидіяти як «тиску системи», так і жорстокості й нерозумінню «рідних людей», що знищують його «внутрішній космос» [2; 3]. Перекладач Геннадій Сергійович (повість «Попередні підсумки») розмінює все життя на переклад низькосортних творів заради заробітку.

В оповіданні «Відвідування Марка Шагала» Юрій Трифонов дає зріз трагічних подій ХХ століття. Порівнюється доля художника в Радянському Союзі та у Франції. Марк Шагал зображений ексцентричним старим, який на всі відомості про художників СРСР реагує питанням «Він помер?». При цьому він цікавиться, як до нього ставиться радянська влада. Головний герой оповідання згадує, що сталінське лихоліття творчість Шагала в СРСР піддавалася нищівній критиці.

Шагал подається в контексті Маяковського і Єсеніна, що «рано померли». Та вони продовжували свій вплив на культурне поле. Але в оповіданні енергетично відстежується час, що зім'яв та розкидав людей, залишивши лише поодинокі «острівці пам'яті». Різняться й ідеології системи – одні надають свободу творчості і самостійність, інші – купляють лояльність художників у «закупівельних комісіях», а незгодних знищують кривавим терором.

Та пам'ять не є універсальним рішенням подолання протиріч життя. Юрій Трифонов майстерно зобразив викривлення просторово-часової системи координат людини, що стала реліктом в теперішньому. Емоції та думки здебільшого стають рефлексіями, втрачають живий зв'язок з реальністю. Навіть яскраві враження від чудової природи та погоди не в змозі перебити песимістичний подих смерті. Подібні спостереження Юрій Трифонов зумів майстерно передати й в оповідання «Переможець».

В оповіданні «Відвідування Марка Шагала» художники зображенні попри все (вік «за дев'яносто») активними і життєлюбими, які продовжують «свою боротьбу». Цим вони намагаються відтіснити морок забуття, що чатує за порогом смерті. Натхнення їм надають передусім власні картини – вони продовжать жити і після фізичної смерті авторів.

Список використаних джерел:

1. Братусь І. В., Кузьменко Г. В. Деякі культурно-історичні аспекти самоідентифікації особистості «інтелектуалів» у творах другої половини ХХ століття. *Арт-платформа*. Київ, 2020. № 1. С. 39–68.

2. Братусь І. В., Михалевич В.В., Гунька А.М. Деякі аспекти осмислення радянської дійсності в повісті Юрія Трифонова «Інше життя». *Молодий вчений*. 2020. № 4. С. 638–641. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-132>

3. Братусь І. В., Михалевич В.В., Гунька А.М. *Літературна основа кінофільму «Свій хрест» (1989) (інтерпретація повісті Юрія Трифонова «Інше життя» в добу «перебудови»)*. *Молодий вчений*. 2020. № 5. С. 451–455. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-5-81-92>

Капацы А.Ю.

студент,

*Черновицкий национальный университет
имени Юрия Федьковича*

ДЕЕПРИЧАСТИЕ И ПРИЧАСТИЕ В ПОЭЗИИ АННЫ АХМАТОВОЙ

Творчество поэтов Серебряного века привлекает внимание в аспекте проблематики нашего исследования, в частности поэзия всемирно известной поэтессы-акмеистки, дважды номинированной на Нобелевскую премию по литературе Анны Андреевны Ахматовой. Её жизнь в той или иной степени коснулась и территории Украины, в частности Киева, Одессы и Крыма. В этих городах произошли не более важные события в жизни великой поэтессы.

Жизнь и творчество поэтессы пришлись на довольно сложные и трудные годы. Репрессии против литературных деятелей коснулись не только украинских писателей, но и многих по национальности русских. К ним относилась и сама Анна Андреевна, и её семья. Её мужа и сына Николая и Льва Гумилёвых арестовали. Обвинения, традиционно, были не обоснованы и с приговором касательно мужа долго тянуть не стали. Сама Ахматова эти трагические события описывала в своём стихотворении «*Не бывает тебе в живых...*», датированное 16 августа 1921 г. (не за долго до смерти мужа).

Рассматриваемая тема исследования весьма актуальна и значима как для языкознания, так и для литературоведения. В произведениях Ахматовой имеется достаточно много различных стилистических фигур и тропов.